

Telekommunikációs Hálózatok

3. gyakorlat

Egyszerű számítások

SZÁMOLÓS FELADATOK

Alapfogalmak

- Frekvencia (f): elektromágneses hullám másodpercenkénti rezgésszáma. (Mértékegység: Hertz (Hz)=1/s)
- Hullámhossz (λ): két egymást követő hullámcsúcs (vagy hullámvölgy) közötti távolság
- Fénysebesség (c): az elektromágneses hullámok terjedési sebessége vákuumban: $3 \cdot 10^8$ m/s (Rézben és üvegszálaban ez a sebesség nagyjából a 2/3-adára csökken)
- Összefüggés: $\lambda \cdot f = c$

Feladat1

- Az antenna magassága közvetlenül függ a hullámhossztól, a leggyakoribb antenntípusnál a hullámhossz negyede vehető.
- A szokásos antennák hossza 1cm és 5m közé esik.
- Milyen frekvenciatartománynak felel ez meg?

Feladat2

- Mekkora antenna szükséges a 2.31 GHz és 2.55 GHz közötti frekvencia-tartomány használatához?

Alapfogalmak

- Tegyük fel, hogy egy modem 2400-szer tud mintát venni másodpercenként
- Egy mintát szimbólumnak hívunk, ami egy vagy több bit is lehet
- Mértékegység: Baud = szimbólumok száma/sec (szimbólum ráta)
→ ← adatrátát: bit/sec
- $\text{adatráta} = \text{szimbólum ráta} \times \log_2(\text{szimbólumok száma})$
- Ha a szimbólumnál a 0 volt a 0 bitet, az 1 volt az 1 bitet jelöli (bináris jelátvitel), akkor a szimbólum ráta = adatrátát = 2400 bit/sec
- Ha a szimbólumnál 8 különböző feszültség szintet (0,...,7 V) is megkülönböztetünk, akkor egy szimbólum 3 bitnyi információt fog hordozni (pl. 101 bitek az 5 V-os szintnek felelnek meg). Itt a szimbólum ráta 2400 Baud, de az adatrátát 7200 bit/sec

Feladat3

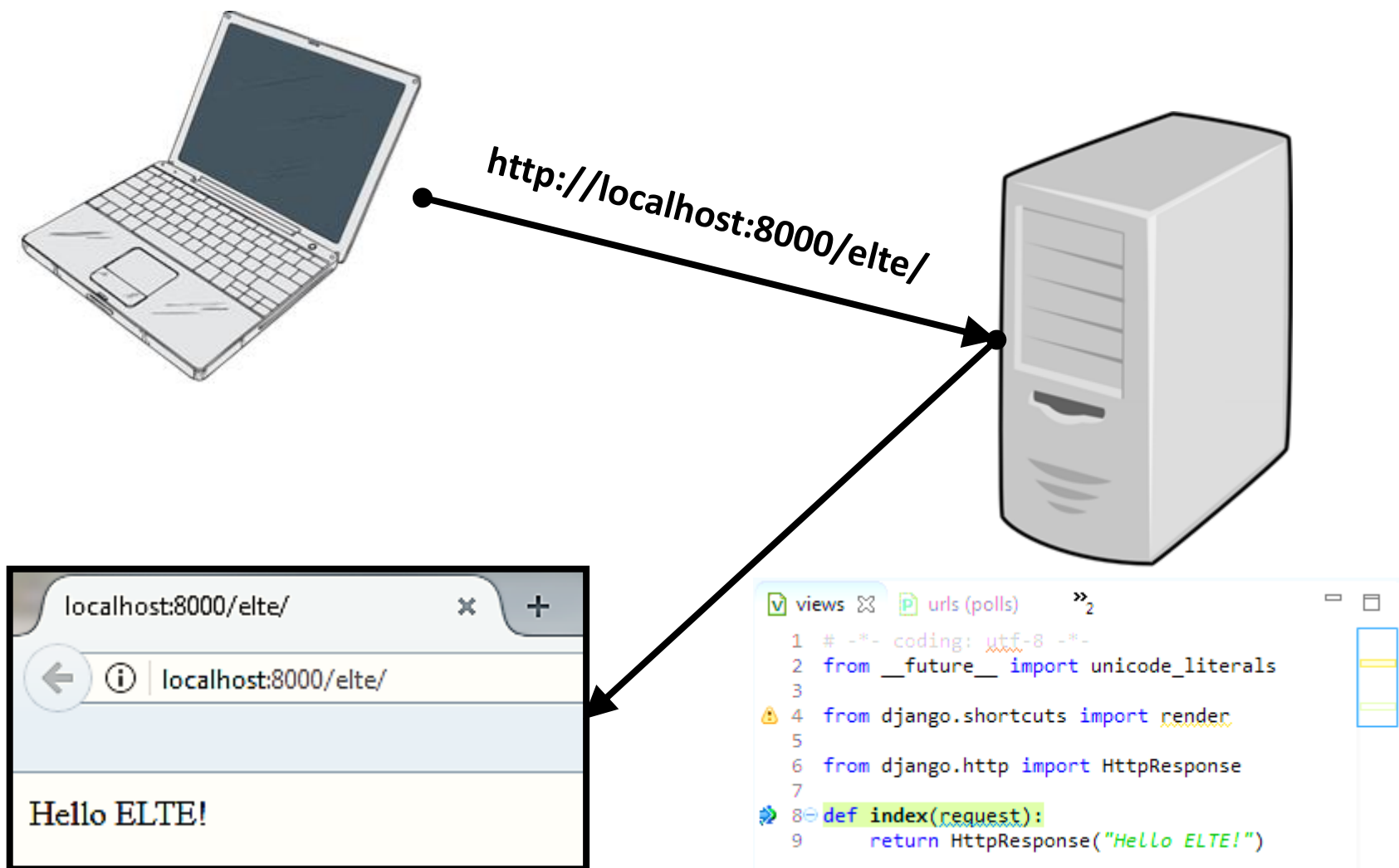
- Egy szimbólum átviteléhez szükséges idő $100\mu s$. Mekkora a szimbólumráta? Mekkora az adatráta, ha 2,4,16 szimbólumot használunk?

Feladat4

- Egy küldő egy üvegszál kábelben egy fényszignált küld PS teljesítménnyel. Tegyük fel, hogy a fogadónál ennek a szignálnak legalább $PS/1000$ teljesítménnyel kell megérkezni ahhoz, hogy fel tudja ismerni. A kábelben a szignál teljesítményének csökkenése kilométerenként 8%. Milyen hosszú lehet a kábel?

PYTHON SOCKET PROGRAMOZÁS I.

Kis motiváció...

Kis motiváció...

The screenshot shows a Python IDE with a debugger window at the top and a code editor below. The debugger window displays the state of variables during a debug session.

Name	Value
self	WSGIServer: <django.core.servers.basehttp.WSGIServer object at 0x00000000056D3B70>
server address	<type 'tuple': ('127.0.0.1', 8000)>
socket	_socketobject: <socket._socketobject object at 0x00000000057752B8>
_sock	socket: <socket object, fd=768, family=2, type=1, protocol=0>
family	int: 2
proto	int: 0
timeout	float: -1.0
type	int: 1

Below the table, the value of the selected variable is shown: `socket: <socket object, fd=768, family=2, type=1, protocol=0>`

The code editor shows the `ThreadlingMixin` class in `views.py`. The current line of execution is highlighted in blue:

```
585 class ThreadlingMixin:
586     """Mix-in class to handle each request in a new thread."""
587
588     # Decides how threads will act upon termination of the
589     # main process
590     daemon_threads = False
591
592     def process_request_thread(self, request, client_address):
593         """Same as in BaseServer but as a thread.
594
595         In addition, exception handling is done here.
596
597         """
598         try:
599             self.finish_request(request, client_address)
600             self.shutdown_request(request)
601         except:
602             self.handle_error(request, client_address)
603             self.shutdown_request(request)
```

The left sidebar shows the project structure and the call stack. The call stack indicates that the current execution is in `process_request_thread` at line 599 of `SocketServer.py`.

Socket programozás

- Mi az a *socket*?
- A socket-ekre **kommunikációs végpontokként** gondolhatunk különböző programok közti adatcsere esetén (amelyek lehetnek ugyanazon a gépen, vagy különböző gépeken). Ezeket különböző operációs rendszerek támogatják, mint például: Unix/Linux, Windows, Mac stb.
- Egy program a saját socket-én keresztül ír és olvas egy másik program socket-jére/socket-jéről ⇒ az **adatátvitelt a socket-ek intézik** egymás között.
- Ezeket jól lehet használni a **kliens-szerver** modellnél, ahol a kliens valamilyen szolgáltatást igényel, amelyet a szerver szolgál ki. (Például a kliens egy weboldalt igényelhet HTTP protokollon keresztül egy webszervertől.)

A végpontok azonosítása, címzése hálózaton I.

- Két socket kommunikációjához \Rightarrow ismerni kell egymás azonosítóit
- Két részből állhat: IP címből és port számból
 - Az **IP címek** (IPv4 protokoll) 4 bájtos egész számok (pl. 157.181.152.1), amelyek (egyértelműen) azonosítják a gépeket, amelyek csatlakoznak az Internethez
 - Nehéz lenne megjegyezni ezeket \Rightarrow nevekre hivatkozunk helyettük (pl. www.elte.hu), amelyekhez tartozó IP címekre történő leképezéseket egy domain name server tud elvégezni
 - Spec. jelentéssel bír a localhost (127.0.0.1)

A végpontok azonosítása, címezése hálózaton II.

- Két socket kommunikációjához \Rightarrow ismerni kell egymás azonosítóit
- Két részből állhat: IP címből és port számból
 - Bizonyos protokollokhoz tartoznak fix portszámok, konstansok (szállítási protokollok)!
 - A **port számok** 2 bájtos egész számok, amelyek a gépen belül futó alkalmazásoknak az azonosításában segítenek
 - A portok közül vannak, amelyek foglaltak (pl. ftp a 21-es port, ssh a 22-es, http 80-as...)
 - A 0-s portnak spec. jelentése van \Rightarrow az OS keres egy szabad portot

Python socket, host név feloldás

- Socket csomag használata

```
import socket
```

- `gethostname()`

```
hostname = socket.gethostname()
```

- `gethostbyname()`

```
hostip = socket.gethostbyname('www.example.org')
```

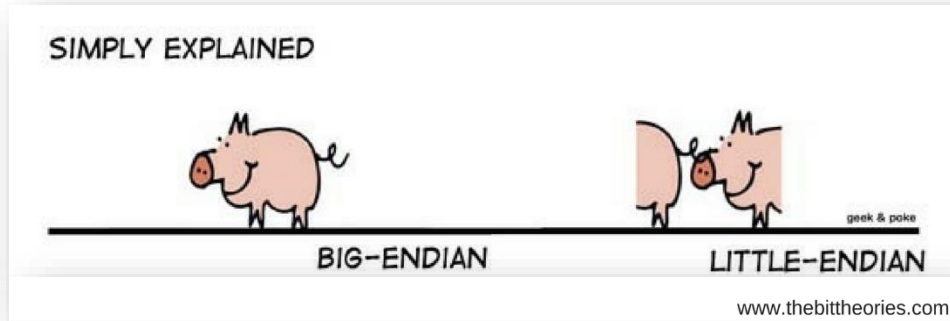
- `gethostbyname_ex()`

```
hostname, aliases, addresses = socket.gethostbyname_ex(host)
```

- `gethostbyaddr()`

```
hostname, aliases, addrs = socket.gethostbyaddr('157.181.161.79')
```

Bájtsorrendek

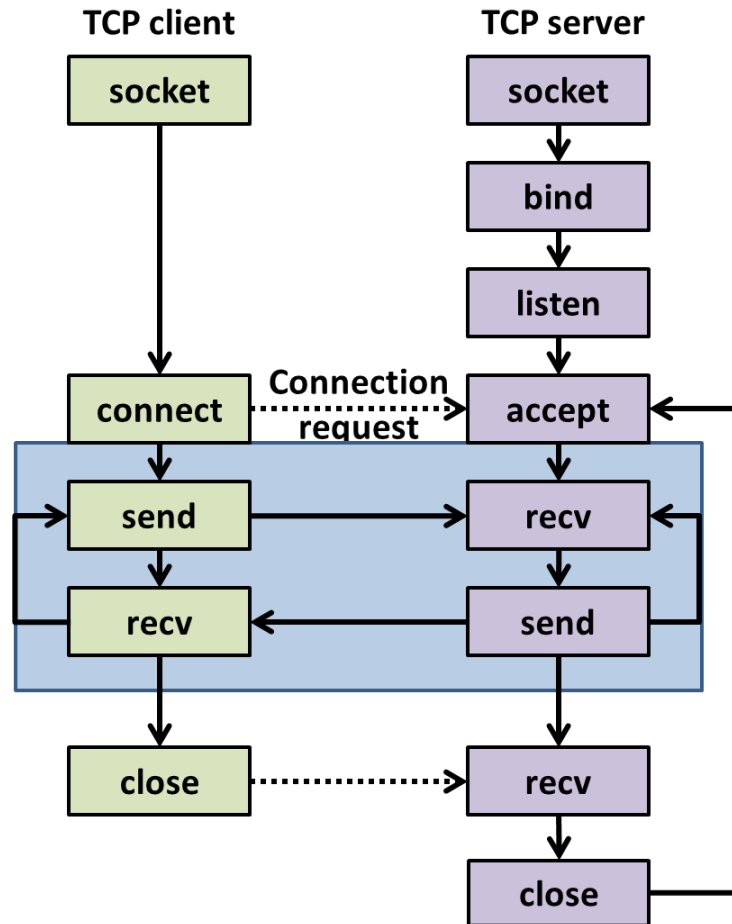
00000000 00000000 00000100 00000001			
Address	Big-Endian representation of 1025	Little-Endian representation of 1025	
00	00000000	00000001	
01	00000000	00000100	
02	00000100	00000000	
03	00000001	00000000	

- A hálózati bájtsorrend big-endian (a magasabb helyi értéket tartalmazó bájtsor van elől)
- Hoszt esetén bármi lehet: big- vagy little-endian
- Konverzió a sorrendek között:
 - 16 és 32 bites pozitív számok kódolása
 - `socket.htons()`, `socket.htonl()` – host to network short / long
 - `socket.ntohs()`, `socket.ntohl()` – network to host short / long

A kommunikációs csatorna kétféle típusa

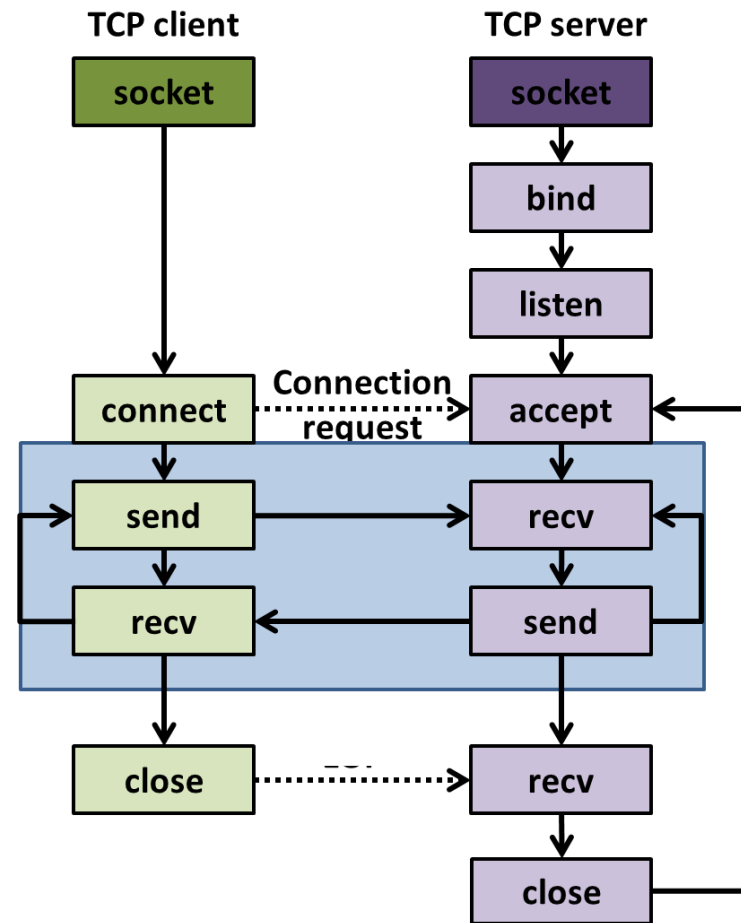
- Kapcsolat-orientált modell (analógia: telefonbeszélgetés)
 - csomagok megérkeznek jó sorrendben
 - ilyen protokoll a TCP
 - kapcsolódó típus: stream socket
- Kapcsolat-nélküli modell (analógia: postai levelezés)
 - csomagok nem biztos, hogy sorrend helyesen érkeznek, sőt el is veszhetnek
 - előnye a jobb teljesítmény
 - ilyen protokoll a UDP
 - kapcsolódó típus: datagram socket

TCP

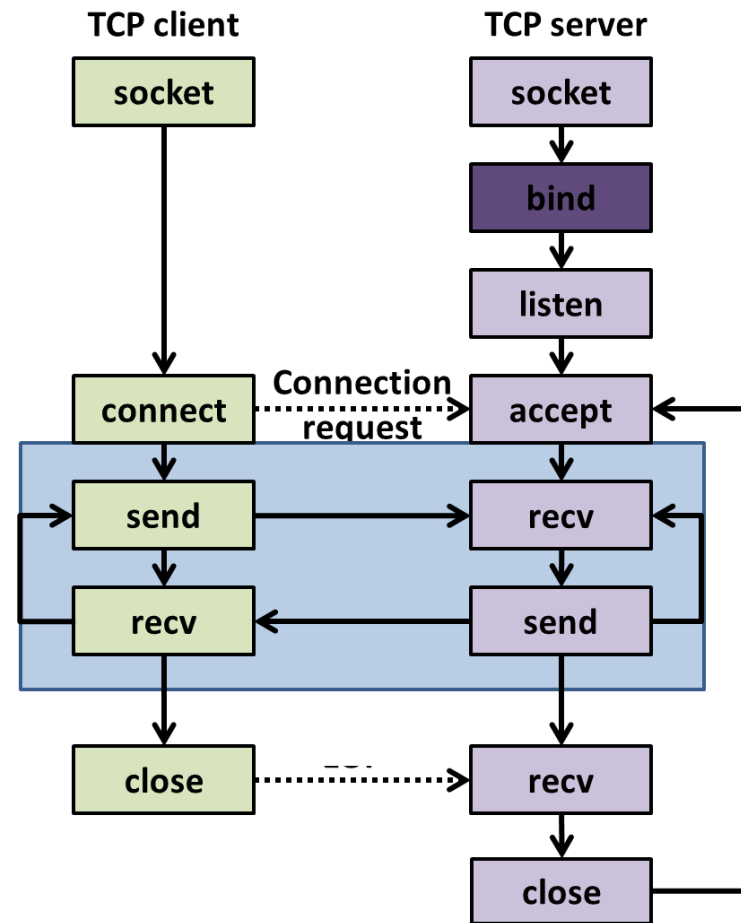
Socket leíró beállítása

- `socket.socket([family`
 `[, type`
 `[, proto]]])`
- *family* : `socket.AF_INET` → IPv4
 (`AF_INET6` → IPv6)
- *type* : `socket.SOCK_STREAM` → TCP
- *proto* : 0
(alapértelmezett protokoll lesz)
- visszatérési érték: egy socket objektum, amelynek a metódusai a különböző socket rendszer hívásokat implementálják

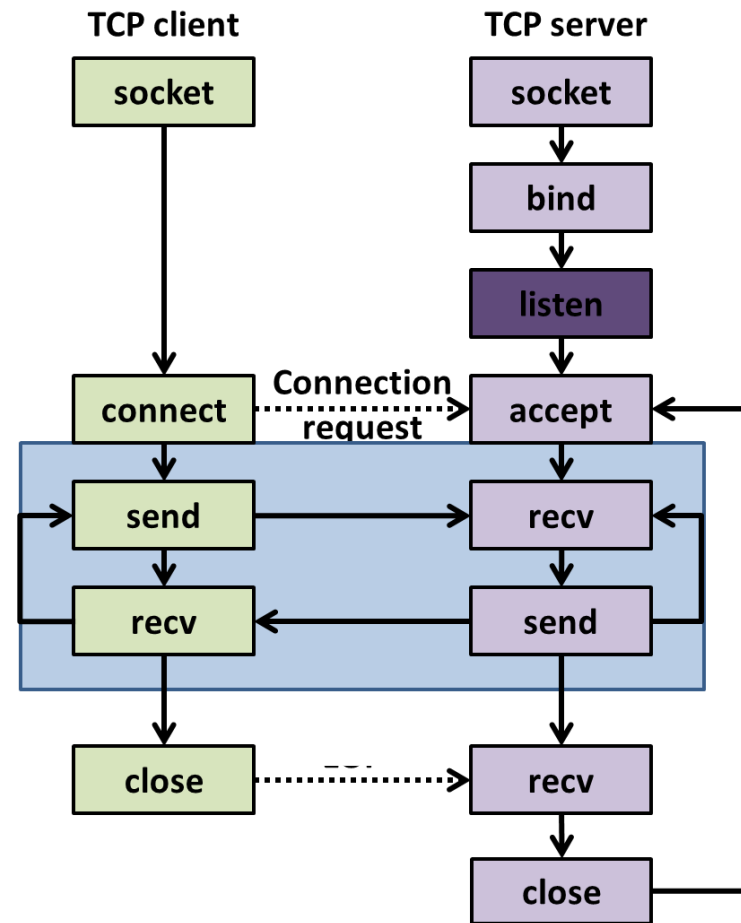
Bindolás

- `socket.socket.bind(address)`
- A socket objektum metódusa
- *address* : egy tuple, amelynek az első eleme egy hosztnév vagy IP cím (sztring reprezentációval), második eleme a portszám

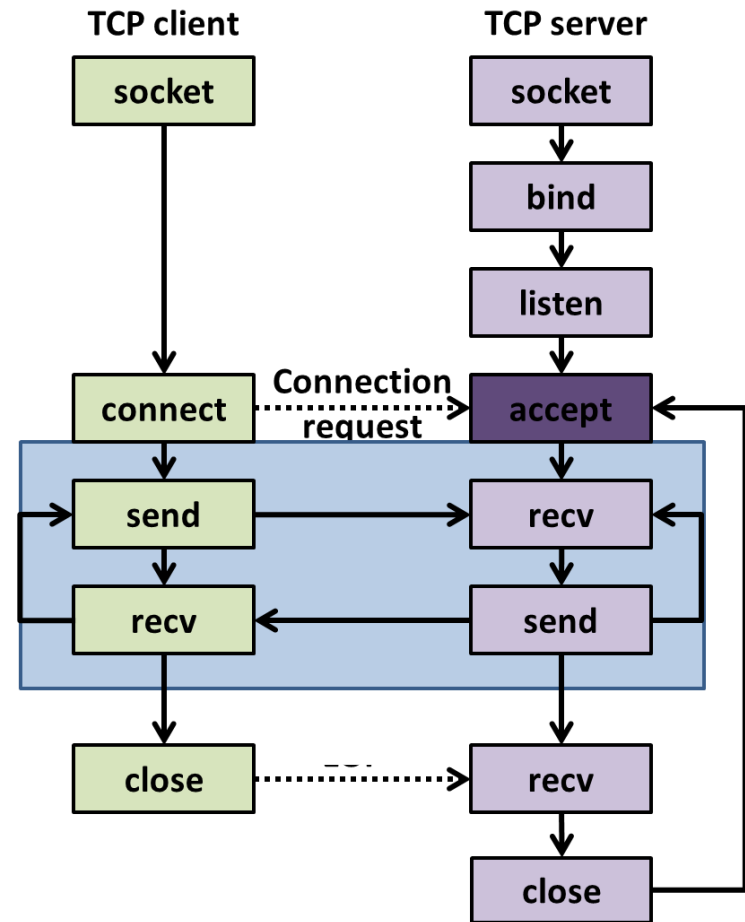
Listen

- `socket.socket.listen(backlog)`
- A socket objektum metódusa
- *backlog* : egy egész szám, ennyi kapcsolódási igény várakozhat a sorban

Accept

- `socket.socket.accept()`
- A socket objektum metódusa
- A szerver elfogadhatja a kezdeményezett kapcsolatokat
- visszatérési érték: egy tuple,
 - amelynek az első eleme egy **új socket objektum** a kapcsolaton keresztüli adatküldésre és fogadásra
 - második eleme a kapcsolat túlsó végén lévő cím

Példa hívások TCP-nél I.

- `socket()`

```
sock = socket.socket(socket.AF_INET, socket.SOCK_STREAM)
```

- `bind()`

```
server_address = ('localhost', 10000)  
sock.bind(server_address)
```

- `listen()`

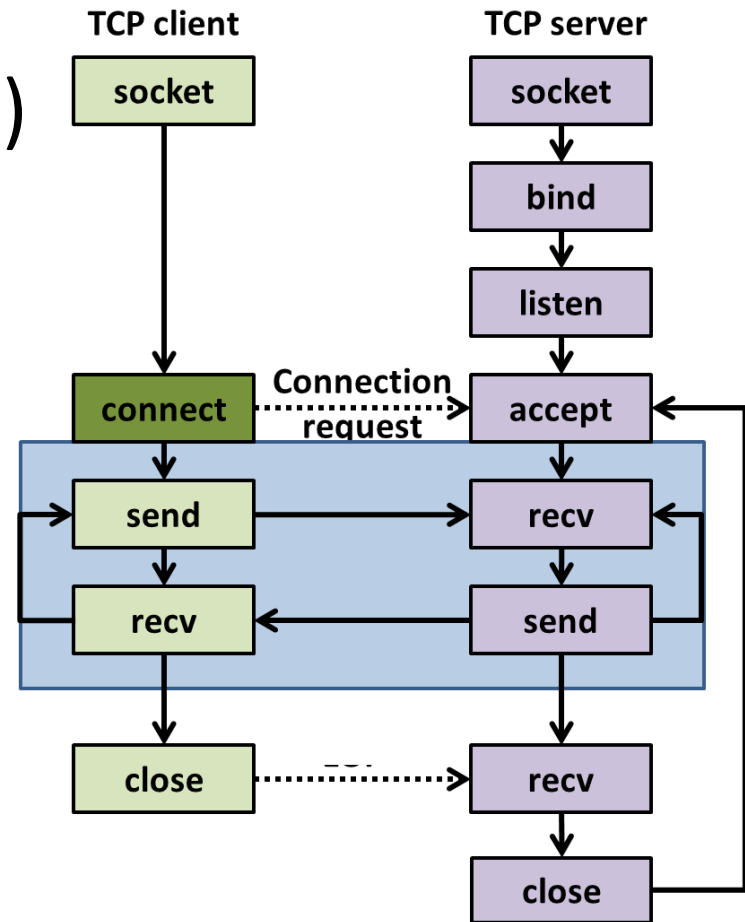
```
sock.listen(1)
```

- `accept()`

```
connection, client_address = sock.accept()
```

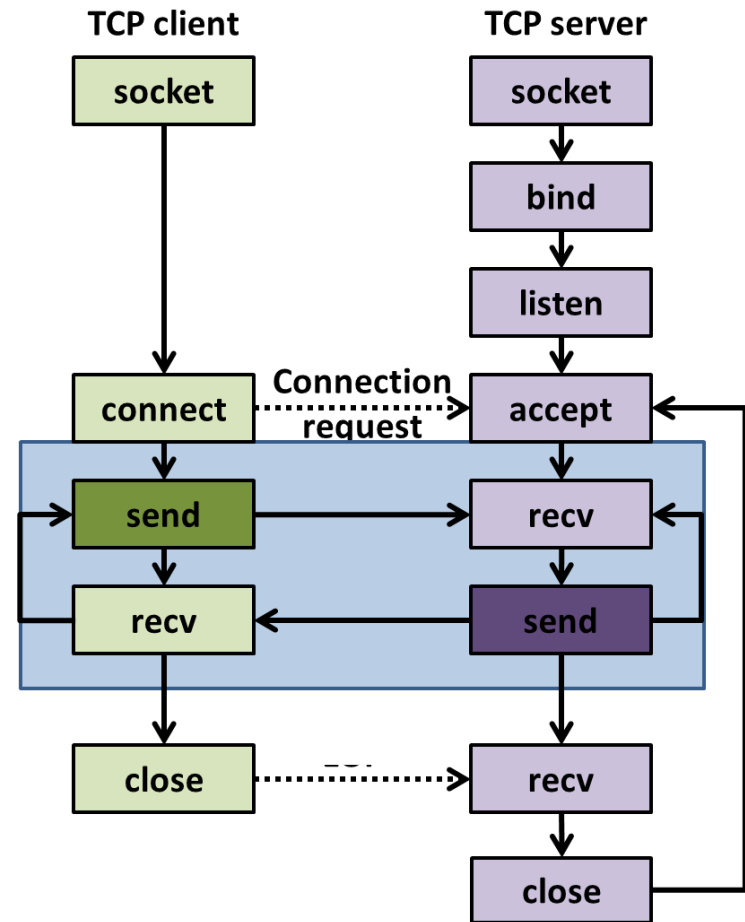
Connect

- `socket.socket.connect(address)`
- A socket objektum metódusa
- Kapcsolódás megkezdése egy távoli sockethez az *address* címen (ezt például kezdeményezheti egy kliens)
- Az *address* típusát ld. a **bind** függvénynél

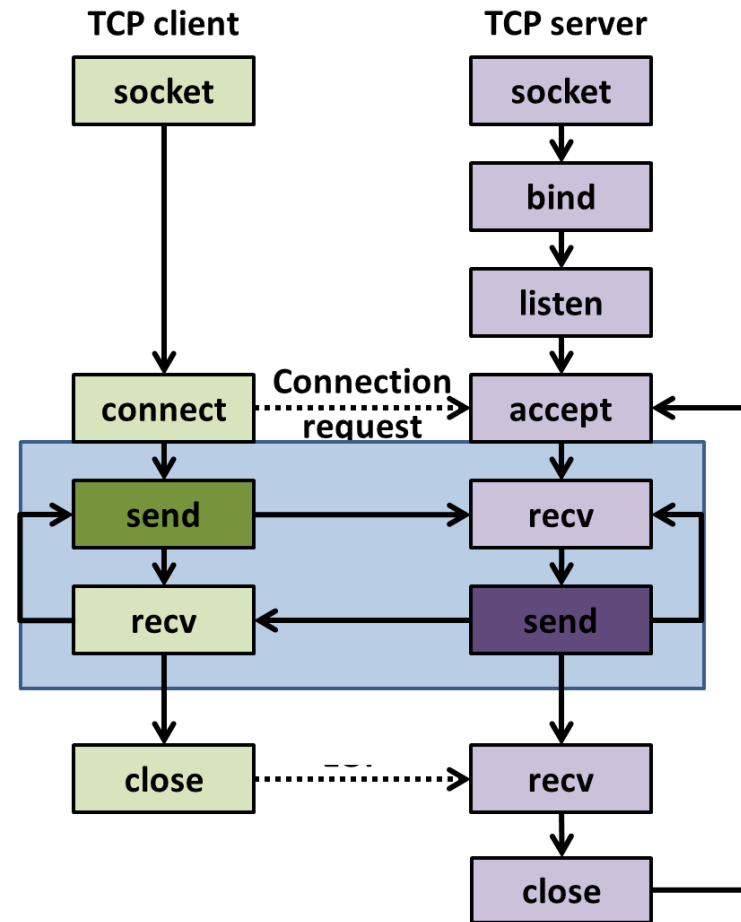
Send

- `socket.socket.send(bytes [, flags])`
- A socket objektum metódusa
- Adatküldés (*bytes*) a socketnek
- *bytes* → *string*:
`b'vmi'.decode('utf-8')`
- *string* → *bytes*: `'vmi'.encode()`

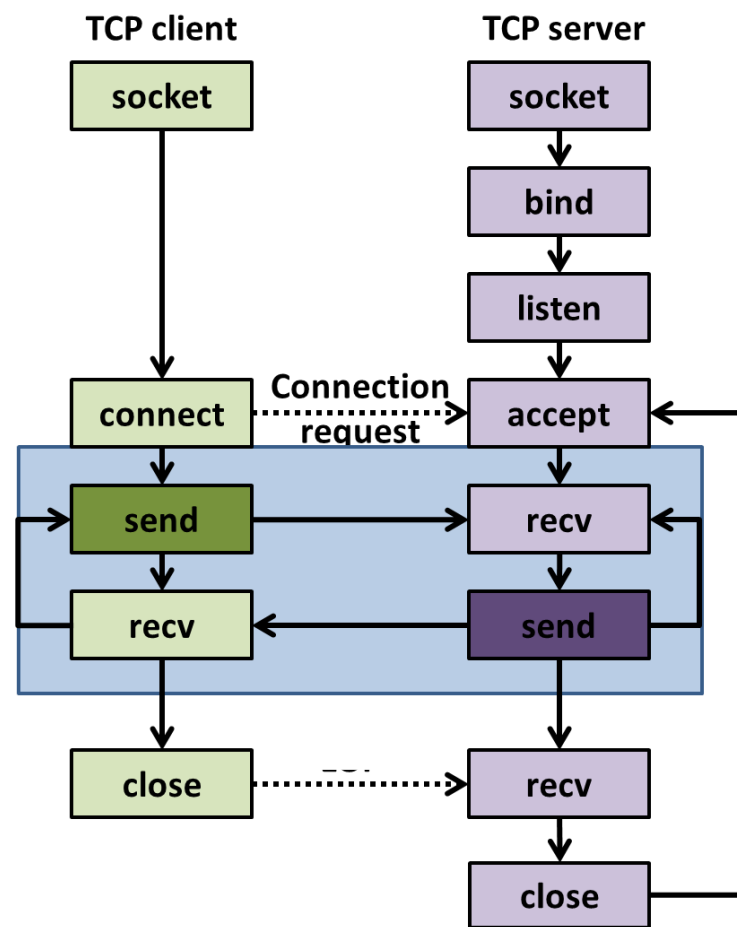
Send

- `socket.socket.send(bytes [, flags])`
- *flags* : 0 (nincs flag meghatározva)
- A socketnek előtte már csatlakozni kellett a távoli sockethez!
- visszatérési érték: az átküldött bájtok száma
 - az alkalmazásnak kell ellenőrizni, hogy minden adat átment-e
 - ha csak egy része ment át: újra kell küldeni a maradékot

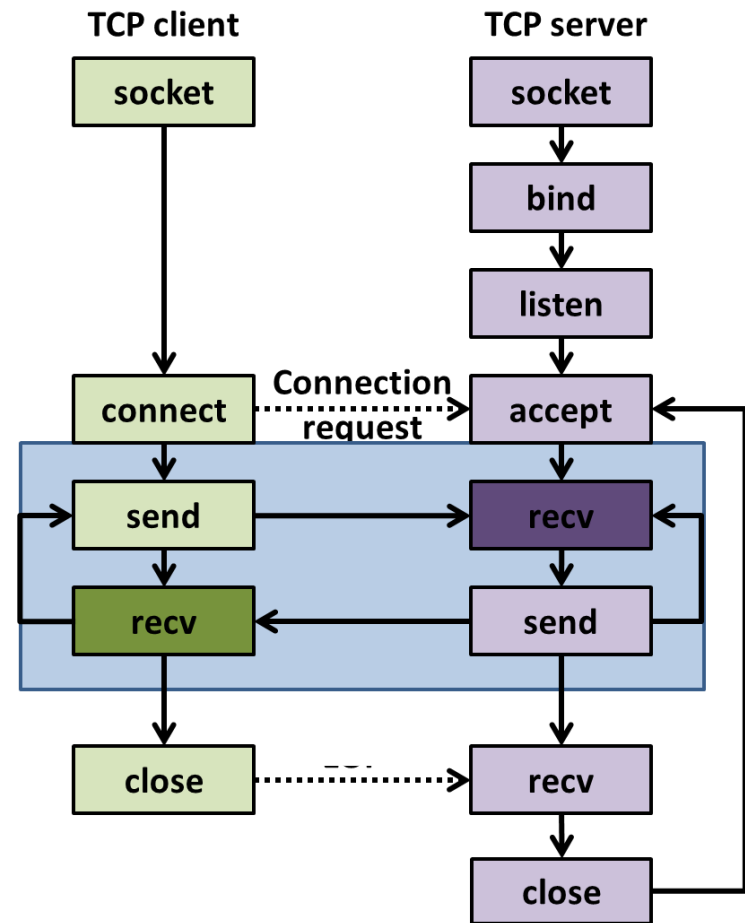
Sendall

- `socket.socket.sendall(
 bytes
 [, flags])`
- A socket objektum metódusa
- Az előzőhöz hasonló
- A különbség: addig küldi az adatot a *bytes*-ból, ameddig az összes át nem ment, vagy hiba nem történt (ebben az esetben már nem lehet kideríteni, hogy mennyi adat ment át)
- visszatérési érték: None, ha sikeres volt

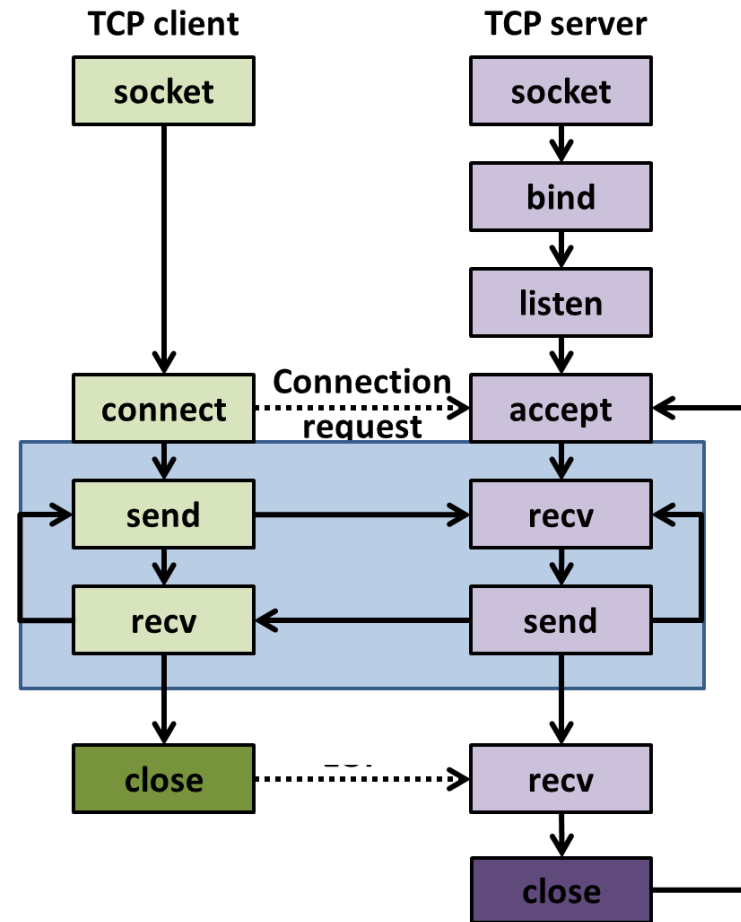
Recv

- `socket.socket.recv(bufsize [, flags])`
- A socket objektum metódusa
- Üzenet fogadása
- *bufsize* : a max. adatmennyiség, amelyet egyszerre fogadni fog
- *flags* : 0 (nincs flag meghatározva)
- visszatérési érték: a fogadott adat *bytes* reprezentációja

Close

- `socket.socket.close()`
- A socket objektum metódusa
- A socket lezárása:
 - az összes további művelet a socket objektumon el fog bukni
 - a túlsó végpont nem fog több adatot kapni
 - ez el fogja engedni a kapcsolathoz tartozó erőforrásokat, **de** nem feltétlen zárja le azonnal (ha erre szükség van, akkor érdemes **shutdown** hívást a **close** elé tenni)

Példa hívások TCP-nél II.

- connect

```
server_address = ('localhost', 10000)  
sock.connect(server_address)
```

- send(), sendall()

```
connection.sendall(data)
```

- recv()

```
data = connection.recv(16)
```

- close()

```
connection.close()
```

VÉGE
KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!